

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی

کمیسیون توسعه صادرات غیرنفتی

جلسه چهارم

۱۰ تیر ماه ۱۴۰۴

www.mccima.com

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن
و کشاورزی خراسان رضوی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دستور کار جلسه

بررسی تاب‌آوری واحدهای صادراتی در شرایط بحرانی به منظور حفظ روند صادرات
و کاهش خسارات ناشی از اختلال در سامانه‌ها و زیرساخت‌های ارتباطی

تاب‌آوری (Resilience) در حوزه صادرات

توان تطبیق سریع با اختلالات داخلی و خارجی، حفظ عملکرد حداقلی یا بهینه در شرایط ناپایدار و بازگشت به وضعیت عادی در کوتاه‌ترین زمان ممکن است.

این ویژگی‌ها باید در تمام سطوح سازمان صادراتی از جمله مدیریت، زنجیره تأمین، فناوری اطلاعات و زیرساخت‌های ارتباطی لحاظ شوند.

چالش‌های بحرانی اصلی در حوزه صادرات

- ❑ نقص در زیرساخت‌های ارتباطی: قطع اینترنت، حملات سایبری، اختلال در سامانه‌های گمرکی، بانکداری و لجستیکی
- ❑ تحریم‌های اقتصادی و محدودیت‌های تجاری: تغییر ناگهانی در قوانین یا ممنوعیت‌های صادراتی
- ❑ بلایای طبیعی: زلزله، سیل، بیماری‌های فراگیر
- ❑ نوسانات ارزی شدید: که بر سودآوری و قیمت‌گذاری صادرات اثرگذار است
- ❑ بحران‌های ژئوپلیتیکی و منطقه‌ای: مثل جنگ، کودتا یا ناامنی سیاسی

مؤلفه‌های اصلی تاب‌آوری در واحد صادراتی

- ❑ تنوع‌بخشی به بازارها و کانال‌های صادراتی
- ❑ زیرساخت‌های فناورانه مقاوم
- ❑ انعطاف‌پذیری زنجیره تأمین
- ❑ توسعه ظرفیت انسانی و آموزش کارکنان
- ❑ استفاده از قراردادهای تجاری هوشمند و پوشش‌های بیمه‌ای

تبعاتی که برای صادرکنندگان دارد

- ☐ معطل ماندن محموله‌ها در گمرک و بنادر
- ☐ خسارات ناشی از دیرکرد تحویل به مشتری خارجی
- ☐ افزایش هزینه‌های انبارداری، دموراژ و بهره بانکی
- ☐ ریسک از دست رفتن اعتبار تجاری در بازار هدف
- ☐ کاهش اعتماد به سیستم صادراتی کشور

پیشنهادهای

- ☐ نگهداری نسخه آفلاین اطلاعات تجاری (ثبت سفارش، بارنامه، مجوزها)
- ☐ داشتن اسناد کاغذی رسمی جایگزین در صورت پذیرش قانونی
- ☐ برقراری ارتباط انسانی با کارشناسان گمرک، بانک و سازمان‌های همکار
- ☐ تشکیل کارگروه بحران سامانه‌ها در واحد صادراتی
- ☐ تعیین سناریوهای واکنش سریع برای هر نوع اختلال سامانه‌ای
- ☐ ارزیابی مالی و لجستیکی تأخیرها و تصمیم‌گیری لحظه‌ای
- ☐ بهره‌گیری از پروتکل‌های پشتیبان (Backup Connectivity) برای اتصال به سامانه‌ها
- ☐ همکاری با شرکت‌های لجستیکی یا بازرگانی که زیرساخت‌های موازی ثبت و ترخیص دارند
- ☐ به‌کارگیری سامانه‌های داخلی خودکار برای حفظ ردیابی فرآیند صادراتی درون سازمانی
- ☐ فناوری اطلاعات توسعه داشبورد درون سازمانی برای رصد آنلاین عملکرد سامانه‌های دولتی (API Monitoring)
- ☐ افزودن بندهای "تأخیر ناشی از اختلالات سامانه‌ای" در قراردادهای صادراتی
- ☐ آموزش کارشناسان بازرگانی در خصوص روش‌های اضطراری ثبت و ترخیص بدون اتکا به سامانه
- ☐ ایجاد کانال‌های ارتباط سریع با انجمن‌های صادرکنندگان و اتاق‌های مشترک برای انتقال تجربه بحران
- ☐ سندرم تصمیم‌گیری استفاده از «چک‌لیست مدیریت بحران سامانه‌ای» در شرایط واقعی
- ☐ کارشناس ترخیص مستقر در گمرک به منظور پیگیری وضعیت ترخیص به‌صورت فیزیکی یا دستی در گمرکات

با شما، هر پیامی شنیده می شود.

از همراهی و توجه شما صمیمانه سپاسگزارم.